

[Christmas Møller.]

Af Ministeriets Programerklæring vil jeg gerne have Lov til at citere et enkelt Afsnit, nemlig følgende: „Tidens store Op-gaver saavel som de herskende politiske Magtforhold appellerer i højeste Grad til Hensyntagen og Forhandlingsvilje fra alle Sider. Ministeriet, der i Kraft af den efter Folketingsvalget foreliggende politiske Situation har maattet overtage Ansvaret, vil af ærlig Vilje bestræbe sig for at formidle Modsætningerne mellem Partier, Befolk-ningsgrupper og Erhverv ud fra den Op-fattelse, at Samfundets Fællesinteresser al-tid maa overskygge ensidig Pleje af Sær-interesser.“

Naar man fra Regeringens Side startede med at indbyde til fordomsfrit Samarbejde, maa jeg have Lov til at sige ved-rørende denne, Programerklæringens vigtigste Del, at jeg heri finder udtrykt Syns-maader, som Det konservative Folkeparti gjorde gældende allerede under Valget, og vi er stadig af den samme Opfattelse.

Jeg har jo ikke læst alle de Taler, som ærede Medlemmer af mit Parti har holdt, men det skulde saamænd ikke undre mig, om man næsten Ord til andet havde fundet de samme Udtryk i Taler af f. Eks. det ærede Medlem Hr. Kristen Amby, det ærede Medlem Hr. Fibiger og det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft, for slet ikke at tale om, at jeg næsten Ord til andet har hørt det ærede Medlem Hr. Halfdan Hendriksen sige det samme. Jeg tør derimod ikke sige, at det egentlig er saadanne Betragtninger jeg hørte blive gjort stærkt gældende fra Partiet Venstres Side; men det er vel det, Statsministeren kalder, at der er een Politik ved Valget og en anden, naar man er Regering.

For os ligger Sagen fuldstændig klar. Vi er ikke i den Situation, at vi har een Politik som Regeringsparti og en anden som Opposition; vort Standpunkt vil være det samme. Og det er derfor ogsaa klart, at vi over for den Regering, som sidder med fuld parlamentarisk Ret, vil indtage den korrekte Oppositions Holdning og tage Stilling til Ministeriets Forslag og hele Politik, alt efter som denne giver sig til Kende.

Maa jeg i denne Forbindelse ogsaa have Lov til at sige i Anledning af Forslag, der har været fremme om det Valgforbund, som er dannet mellem Det radikale Venstre og Venstre her i Tinget med Hensyn til Valg af Udvalg, i hvilken Anledning Statsmini-steren har foreslaaet Det konservative Folke-parti, at vi skulde deltage i det paa den Maade, at vi skulde have Aftale om Konsti-

tueringen af Udvalg, at vi som det Oppositionsparti, vi regner os for at være, har svaret den højtærede Statsminister, at en saadan Aftale ønskede vi ikke at deltage i. Vi vilde indtil videre, indtil vi ser, hvordan Forholdene udvikler sig, ved hver Lejlighed vælge den Fremgangsmaade, vi mener var bedst egnet, og her kan man næsten sige, at Partiet Venstre og Statsministeren har an-vist os Vejen, da det høje Folketing blev konstitueret under sin nuværende højtærede Formands Ledelse.

En Bemærkning yderligere vil jeg gerne gøre over for Regeringen og Regeringens Stilling, nemlig angaaende Spørgsmaalet, om denne Regering kan siges at have den samme Ret til i en hvilken som helst Situation, hvor den lider Nederlag i Tinget, at udskrive Valg. Vor Opfattelse er den, at man bør følge den Regel, man kan sige, vi har her i Landet, at naar en Regering bliver dannet som en Flertalsregering, eller den bliver dannet, maaske ikke som en egentlig Flertalsregering, men med en stærk Følelse af, at den bliver støttet af et andet Parti, saa-ledes at dens eget Parti og dette andet Parti har Flertal — saaledes som det f. Eks. var Tilfældet med Ministeriet Stauning i 1924 —, da er det klart, at hvis en saadan Regering falder, maa den have Retten til at spørge Vælgerne om deres Stilling. Men naar vi nu er gaaet over til, hvad vi ikke har haft i mange Aar saa klart og tydeligt, som det fremtræder ved denne Lejlighed, en Mindretalsregering, som ikke paa Forhaand træder frem med noget Flertal eller med Støtte-partier, saa mener vi ikke, den har den samme umiddelbare Ret til at opløse Folke-tinget, hvis den lider et Nederlag.

Jeg er meget vel klar over, at dette er et Omraade, hvor det er meget vanskeligt at give faste og præcise Regler, men hvis det parlamentariske Liv skal trives vel, kan man ikke sige, at Faldet af en Mindretals-regering nødvendigvis gør Valg, men Stillingen kan være den, at der maa optages Forhand-linger om, paa hvilken Maade en anden Regering skal etableres. I vort Broderland Norge, hvor de har en lige saa demokratisk Forfatning som vor — ja maaske oven i Købet endnu mere demokratisk —, er Stil-lingen som bekendt den, at Stortinget er uopløseligt, saaledes at Valg slet ikke kan udskrives.

Paa det almindelige Grundlag, jeg her har nævnt, og paa hvilket Ministeriet ind-byder til Samarbejde, vil det ikke være van-skeligt for os at svare, at vi er villige dertil. Gang paa Gang er der under Valgkampen, ganske særligt fra den højtærede Statsmini-